

Inspiratiefiche

door Isabelle Dewilde

Donsdag

Auteur: Kristien Dieltiens

Illustrator: Jeska Verstegen

Uitgever: Lannoo

Over de makers

Kristien Dieltiens (1954) schrijft en tekent al heel haar leven. Ze gaf lang les in Brugge maar is nu voltijds auteur. Dieltiens heeft zes kinderen. In haar boeken neemt ze je heel mooi mee in de leefwereld van het kind of de jongere. Kristien Dieltiens is vooral bekend van haar historische jeugdromans. Daarnaast schrijft ze ook realistische verhalen voor kinderen en jongeren. Ze schuwt hierbij de zware onderwerpen niet.

Jeska Verstegen (1972) studeerde reclame en illustreerde tijdens haar studie voor tijdschriften en uitgevers. Geïnspireerd door haar rijke fantasiewereld, richtte ze zich steeds meer op het tekenen van kinderboeken. Het prentenboek "Beer is nooit alleen" (geschreven door Marc Veerkamp, Leopold, 2022) dat Jeska Verstegen illustreerde, werd bekroond met een award van The New York Times & The New York Public Library als één van de tien best geïllustreerde kinderboeken van het jaar. Voor deze illustraties in "Donsdag" kreeg ze een Zilveren Penseel.

Korte inhoud

Per ongeluk laat Gaston de hamster van zijn beste vriend en buurjongen Fons vallen, waardoor de hamster sterft. Fons vindt dit verschrikkelijk en wil hierdoor geen vrienden meer zijn met hem. Gaston is verdrietig en alleen. Hij deed het niet met opzet en nu is hij zijn beste vriend kwijt. Ook de ouders van Gaston hebben het druk. Zij willen graag een broertje of zusje voor Gaston en zijn hiervoor vaak in het ziekenhuis omdat dit zonder hulp van de dokters maar niet lukt. Van opa Vik krijgt hij een eendenkuiken dat hij vernoemt naar zijn beste vriend Fons. Zou dit dan zijn nieuwe beste vriend worden?

Cover

Wanneer je naar de cover kijkt vallen de rode tinten op, zowel in de titel als in de bloemenweide. In contrast met deze kleuren staat het zwarte figuur van Gaston. Hij staat met zijn rug naar de lezer toe, over zijn schouder zie je zijn eend Fons, die ons wel aankijkt. Het heeft iets troostends hoe dat witte zachte lijf van de eend rond de schouder van Gaston ligt, bijna als een knuffel. De zo aanwezige rode bloemen zijn klaprozen, die symbool staan voor troost en hoop. Ondanks het gebruik van de kleuren zwart, rood en wit heeft de tekening iets zachts. Dit komt onder andere door de gebruikte techniek: zachte randen, geen harde lijnen.

Kijk met de kinderen naar de cover.

- Wat zie je op de cover? (een bloemenweide, de zwarte figuur van Gaston die met zijn rug naar ons toe staat, de gans over zijn schouder)
- Welke kleuren vallen op? (rood, zwart, het wit van de gans)
- Waarom zou de figuur in het zwart met zijn rug naar de lezer toestaan?
- Zou je zelf graag die figuur in het zwart zijn? Waarom wel/niet?
- Aan welk gevoel denk je wanneer je de cover ziet? (vreugde, angst, verdriet, hoop, woede, ...) Hoe komt dit denk je?
- Sprak de cover je aan? Had je meteen zin om het boek te lezen? Waarom wel/niet?
- Wat vind je van de titel? Waar doet het je aan denken?
- Weet je waar de klapproos symbool voor staat? (hoop, troost, herdenking Eerste Wereldoorlog toen de bloemen massaal groeiden op de slagvelden in Noord-Frankrijk en België)

Toon de covers van de andere boeken uit groep 3.

- Bij welke boeken komt het rood nog aan bod? ("Het dagboek van de Grote Boze Wolf", "Milou en Suus", "O Pinokkio", "Sammie en mama")
- Waarom zouden ze rood bij deze boeken gebruikt hebben? (opvallende kleur, rood is de kleur van: kracht, energie, verlangen, gevaar)

Personages

De hoofdpersoon is **Gaston**. Hij is een piekeraar die lang kan nadenken over wat er in het verleden is gebeurd. Hij denkt eraan en ziet alles dan terug zoals in een film. Zijn opa beschrijft dit zeer mooi "Er is niemand zo goed in achterstevoren denken als jij" (p.33) Gaston is op zoek naar een nieuwe vriend. Omdat een vriend hem kracht en meer durf geeft.

- Kan jij, of ken je iemand die ook goed achterstevoren kan denken?
- Wie wil eens proberen achterstevoren te denken? Wat gebeurde er bijvoorbeeld allemaal voor je hier aankwam?
- Was het je opgevallen dat hij met veel vragen zit? "Kun je bevriend zijn met een eend?"; "Kun je een eend leren voetballen?"; "Hoe troost je een eend?"
- Als je Gaston in één woord zou moeten beschrijven, welk woord zou dit dan zijn?

→ Vond je Gaston een leuk personage? Zou je bevriend met hem willen worden?

De **papa** en **mama** van Gaston komen vaak aan bod, maar hebben geen actieve rol in het verhaal. Ze worden volledig in beslag genomen door de wens naar een tweede kind en hebben weinig tijd voor Gaston. “De hele tijd ging het daarover. Alsof ze vergeten waren dat ze al een kind hadden.” (p.26) Pas op het einde van het verhaal voel je opnieuw de verbondenheid tussen Gaston en zijn ouders door de tederheid van de woordkeuze en de illustratie waarbij de papa van Gaston zijn hand op de rug van Gaston legt en deze terug kleur heeft. (p.86)

- Weten de ouders dat Gaston ruzie heeft met zijn beste vriend? Waarom denk je dit?
- Waar zijn de ouders van Gaston mee bezig? Vinden ze dit gemakkelijk?
- Hoe zouden de ouders van Gaston zich voelen?

Vik is de opa van Gaston. Hij woont mee in het huis van Vik en zijn ouders en let op Vik wanneer zijn ouders aan het werken zijn. Gaston en zijn opa hebben een hele mooie band, als Gaston de hamster laat vallen, zo zijn vriend verliest en geen zachte dingen meer durft vast te houden, is het zijn opa die hem een eendenkuiken geeft, zijn nieuwe vriend. “Ook al vergat opa Vik soms iets, mij vergat hij nooit.” (p.27)

- Welk dier krijgt Gaston van zijn opa? (een eendenkuiken)
- Wat is er speciaal aan het nieuwe huisdier van Gaston? (krijgt de naam Fons, het is zacht en Gaston heeft schrik van zachte dingen, het wordt de nieuwe beste vriend van Gaston)
- Weten jullie wat opa Vik vaak vergeet? (woorden, zijn bed opmaken, de planten water geven, voor het plassen de wc-bril optillen)
- Weten jullie wat opa Vik nooit vergeet? (Gaston, verhalen van vroeger, de belofte om te praten met de eend Fons wanneer Gaston naar school is, de belangrijke dingen)

Marie is een meisje uit de klas van Gaston en zit naast hem. Gaston vindt Marie dom. Ze doet soms rare dingen en zegt niet veel. Ze vergeet soms dingen zoals haar boekentas of haar brooddoos. (p.32) Op pagina 36 lees je Gaston het heel erg vindt dat Fons van hem wegloopt op school. Hij doet echter net hetzelfde bij Marie. Soms moet vriendschap groeien en wen je aan de dingen die je op het eerste zicht raar vindt bij de ander. “Ze trok haar schouders op en lachte en ik vond het niet meer raar dat ze de punt van haar vlecht in haar mond stak. Aan zoiets wen je.” (p.49)

- Waarom zou Marie soms haar boekentas of brooddoos vergeten? Denk jij er altijd zelf aan om je brooddoos of boekentas mee te nemen of helpt iemand hierbij?
- Wat denk jij wanneer je iemand ziet huppelen?
- Welk gevoel krijg je wanneer je naast iemand gaat staan op de speelplaats en deze dan wegloopt? Is dit aardig?
- Waarom zou Gaston weglopen als Marie naast hem komt staan?
- Moet je soms wennen aan speciale gewoontes van je vrienden? Of zijn vrienden altijd zoals jij?

Stijl

Kristien Dieltiens gebruikt korte poëtische zinnen. Haar tekst schippert voortdurend tussen de eenvoud van alle dag, zware thema's, humor en filosofie. Ze weet met weinig

woorden enorm veel emotie op te roepen. “Opa Vik had in de dierenwinkel een zakje eendenvoer gekocht. Een zakje houtsnippers dat voor de kooi van hamsters was bedoeld, kreeg hij er gratis bij. Ik wilde niet denken aan hamsters. Juist daarom dacht ik de hele tijd aan Fluffy”(p.17)

“Ik dacht aan niets. Zo is het als je niet weet wát je moet denken. Ook niet weet wát je moet vragen.” (p.78)

→ Het boek bestaat uit korte zinnen, vind je dat leuk om te lezen?

Creatieve opdracht: de mooiste zin

MATERIAAL

- Voor elk kind een gekopieerde pagina met tekst op uit het boek. Het is fijn wanneer iedereen een andere pagina heeft.
- Potloden of pennen

- Vertel dat de tekst van Kristien Dieltiens door de korte zinnen, de mooie woorden en de vele emoties zeer poëtisch is. Geef elk jurylid een kopie en even tijd om de tekst te lezen.
- De kinderen mogen nu elk op hun blad de mooiste zin onderlijnen en erbij schrijven waarom ze deze zin hebben gekozen. Waar doet deze zin hen aan denken? Dit kunnen emoties zijn, kleuren, ...
- Daarna mogen ze in groepjes van twee gaan zitten. Ze lezen hun zin aan elkaar voor en vertellen waar de zin hen aan doet denken.
- Ten slotte komt iedereen samen in groep en leest iedereen als afsluiter de zin van zijn partner voor.

Het verhaal zit vol verhaallijnen en thema's die als een mooi tapijt in elkaar verweven zijn. Zo heb je de parallel tussen de baby in mama's buik die groeit en de eend Fons die eerst zelf groeit en daarna een ei uitbroedt.

→ Wat groeit er allemaal in het verhaal? (de eend Fons, het ei van Fons, de baby in de buik van mama, de vriendschap met Marie, de liefde van opa Vik)

De tekeningen van Jeska Verstegen vullen de tekst perfect aan. Ze zijn zeer sfeervol en geven de bedachtzaamheid en de zorgen van Gaston mooi weer. Op de tekeningen zie je prachtige zachte, warme kleuren. Deze staan in groot contrast met Gaston die steeds in het zwart-wit wordt afgebeeld. Zijn zorgen maken dat hij kleur mist. De laatste tekening van het verhaal beeld Gaston in kleur af, met de hand van zijn vader op zijn schouder. Een sterk beeld.

- Vond je het fijn dat er zo veel tekeningen in het boek stonden?
- Wat vond je van de stijl van de tekeningen? Welke emotie riepen deze op? Welk gevoel kreeg je ervan?
- Welke kleuren worden er gebruikt? (een veelheid van kleur, maar steeds weer het zwart/grijs dat terugkomt)

Vertelperspectief

Het verhaal wordt verteld door Gaston, de hoofdpersoon en ik-verteller. Je wordt zo helemaal meegenomen in wat Gaston denkt en voelt. Dat maakt het boek heel intiem. Het verhaal wordt achteraf verteld, in de verleden tijd. Dit past zeer goed bij het karakter van Gaston, hij is goed in 'achterstevoren denken' en zit vaak met zijn gedachten in het verleden.

- Wie vertelt het verhaal? (Gaston)
- Vertelt hij in de tegenwoordige tijd of in de verleden tijd? (verleden tijd)
- Je wordt helemaal meegenomen in wat Gaston denkt en voelt, hoe komt dit? Vond je dit leuk?
- Weet je wat de andere personages voelden en dachten? Hoe voelde de jongen Fons zich? (dit weet je niet)

Einde

Op de laatste pagina's van het boek komt er heel veel samen. De vriendschap met Fons die opnieuw is hersteld, de zachtheid van zijn eendenvriend, Fluffy de hamster die Gaston had laten vallen, de tekening van Marie, de naam voor dinsdag en de dood van zijn zusje in zijn mama's buik. Dit verlies wordt extra benadrukt wanneer Gaston de verwijzing maakt naar de hamster die hij heeft laten vallen.

- "Hij keek naar zijn lege handen. Alsof daarin mijn zusje had gelegen en hij haar had laten vallen." (p.80)
- "Ik wilde niet meer aan mijn zusje denken. Juist daardoor dacht ik de hele tijd aan haar. Ik wist wat dood was. Door Fluffy" (p.81)
- Wat vond je van het einde?
- Had je het einde verwacht?
- Over wie wilde Gaston in het begin van het verhaal ook niet denken, waardoor hij er juist aan dacht? (Fluffy)
- Wat legt Gaston op zijn kleine zusje? (donsveertjes)

Wil je meer weten over rouwverwerking bij kinderen:

- Alles wat was / Stine Jensen en Marijke Klompmaker (ill) (Kluitman, 2020)
- Hart op slot / Emy Geyskens, Elien Craenhals en Annelies Vandenbosch (ill.) (Infodok, 2018)

Emoties

Doordat het boek in de ik-persoon is geschreven, beleef je zeer sterk de emoties die Gaston voelt mee. Gaston zelf is heel alleen met zijn gevoelens. Hij heeft geen vriend om deze mee te delen en ook zijn ouders hebben hier geen aandacht voor. Het is ook niet altijd gemakkelijk om je emoties te verwoorden.

- Kan jij altijd goed verwoorden hoe jij je voelt?
- Fons deelt zijn gevoelens enkel met ons, niet met zijn familie. Zou het hem helpen wanneer hij zijn emoties zou delen?

Creatieve opdracht: Welke emotie voelde je bij het lezen van het boek?

MATERIAAL

- Emotiekaart (zie bijlage 1)
- Potloden of pennen

Laat elk jurylid de emotiekaart invullen. Bespreek deze al dan niet in groep.

- Hoe ervaarde je het boek?
- Welke emotie was het sterkst aanwezig?

Vriendschap

Gaston raakt zijn beste vriend kwijt. Deze vriendschap was voor hem ongelooflijk belangrijk. Zijn vriend maakte dat hij meer durfde.

- “Met Fons durf ik alles.” (p.7)
- “Enge dingen zijn erg leuk als je met z’n tweeën bent” (p.18)

Denk na over het concept vriendschap:

- Bestaat de perfecte vriend?
- Snap je dat Gaston meer durft wanneer zijn vriend erbij is?
- Zijn enge dingen inderdaad leuker als je met z’n tweeën bent?
- Wat zijn de drie beste vriendschapskwaliteiten?
- Wat zijn jouw eigen vriendschapskwaliteiten?
- Hebben vrienden wel eens ruzie?
- Is vriendschap voor altijd?
- Hoe vind je een nieuwe beste vriend?
- Kun je bevriend zijn met een dier?

Creatieve opdracht: Durf jij wat ik durf?

MATERIAAL

- Papier
- Potloden of pennen
- Doos

Gaston durft niet zo veel. Zijn vriend Fons wel. Samen met Fons durft hij bijna alles. De juryleden tekenen of schrijven anoniem op een briefje waar ze bang voor zijn. De briefjes worden in een doos gestopt. Iedereen trekt om de beurt een briefje met een angst op. Je leeft je in en probeert te begrijpen waarom deze persoon deze angst heeft.

- Waarom is het moeilijk om deze angst te hebben?
- Wanneer word je met deze angst geconfronteerd?
- Hoe los jij het op om deze angst te overwinnen?
- Hoe kan jij het makkelijker maken voor iemand met deze angst?

3

VERDER LEZEN

- De grijze stad / Torben Kuhlmann (De Vier Windstreken, 2024) www.boekenzoeker.be/de-grijze-stad
- Waar is Winter? / Gerda Dendooven (Querido, 2023) www.boekenzoeker.be/waar-winter
- De veren van de satijnarend / Carbone en Gijé (ill.) (Dupuis, 2022) www.boekenzoeker.be/de-veren-van-de-satijnarend

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Isabelle Dewilde, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

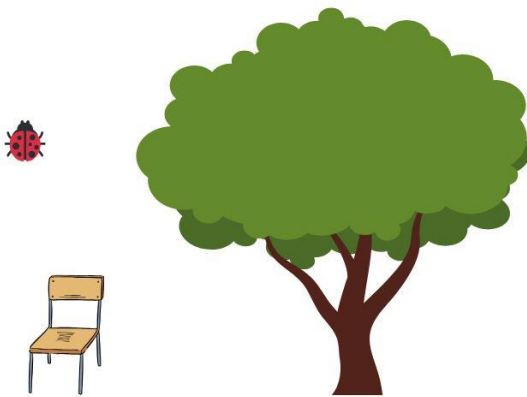
EMOTIE KAART

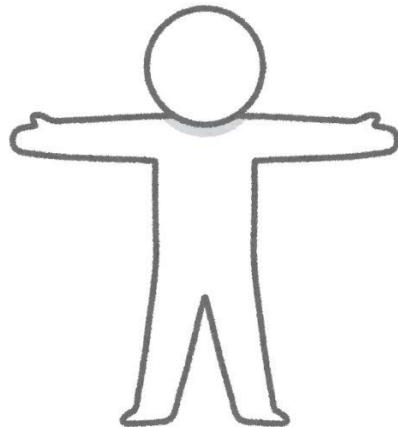
WELKE KLEUR HEEFT DE EMOTIE?

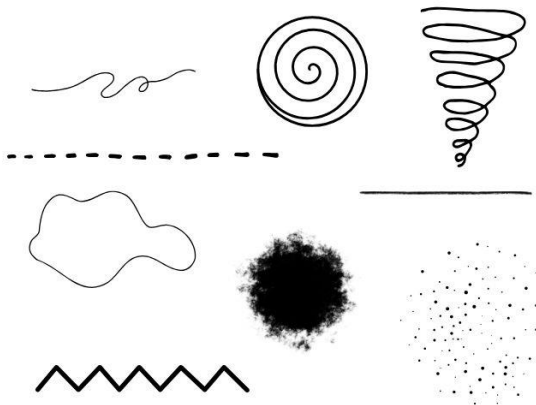
HOE GROOT IS DE EMOTIE?

WAAR VOEL JE DE EMOTIE?

WELKE VORM OF TEXTUUR HEEFT DE EMOTIE?

MAAK EEN GEZICHTJE BIJ DE EMOTIE

